

LBRIS

We know
books

*Gabriel Liiceanu
Adriana Bittel
Radu Paraschivescu
Ana Blandiana
Ioana Pârvulescu*

*Povești
de dragoste
la prima vedere*

Cuvânt înainte de
Ioana Pârvulescu

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Cuprins

| | |
|--|-----|
| <i>Cuvânt înainte</i> | 5 |
| Gabriel Liiceanu | |
| <i>Crinii din clasa întâi de liceu</i> | 11 |
| Adriana Bittel | |
| <i>Terebentina</i> | 29 |
| Radu Paraschivescu | |
| <i>Amor, restanță, Sironica</i> | 51 |
| Ana Blandiana | |
| <i>Misiune imposibilă</i> | 83 |
| Ioana Pârvulescu | |
| <i>Un pariu la Paris</i> | 111 |

LBRIS

We know
books

Gabriel Liiceanu

*Crinii
din clasa întâi
de liceu*

M-am îndrăgostit la 14 ani. Totul s-a petrecut pe neașteptate. Bănuiesc că, intrând în viață, ne îndrăgostim întotdeauna de un șablon. Șablonul meu era blond, avea ochii verzi și restul nu mai conta. De fapt – și asta aveam s-o aflăm cât de curând –, tocmai restul conta, tocmai ceea ce depășea șablonul și devenea „lucrul“ acela unic și irepetabil care, el doar, face posibilă îndrăgostirea. Șablonul meu stătea în banca a treia pe rândul din stânga, cel de la fereastră. Eu stăteam în banca a patra pe rândul din mijloc. Era o fată mai degrabă scundă, cu pielea incredibil de albă. Eu aveam pielea la fel de albă, numai că eram brunet. Din locul în care mă aflam, îi vedeam mereu părul blond, lăsat să cadă în jurul capului ca o perdea,

în stilul tunsorii actrițelor hollywoodiene din anii '30. Aveam în casă, în sertarul mare de la bufetul din sufragerie, un teanc de cartoline în sepia cu portrete de actori. Reușiseră toate să pășească, din tinerețea părinților mei, pe malul postbelic al istoriei. Era acolo Greta Garbo, cu privirea ei flu și cu o plasă stranie, care se termina cu niște țurțuri cristalini, aruncată peste păr. Era și Rudolf Valentino, îmbrăcat în șeic, cu un turban pe cap și cu un hanger înfipt într-un brâu lat. În sfârșit, era Lia de Putti, al cărei nume nu l-am mai întâlnit de-atunci niciodată. Avea un breton până la jumătatea frunții, iar părul, lins pe creștetul capului, îi cădea drept, fără nici o șuviță buclată, până sub urechi. Exact așa arăta și blonda mea Cleopatră. Din când în când, în timpul orelor, perdeaua părului prindea să se miște, capul se rotea brusc spre dreapta, linia nasului apărea oblică și demnă, urmată de o privire verde care mă fixa scurt, cu seriozitate, făcând să crească în mine un val de căldură și modificându-mi bătăile inimii.

Nu a trecut mult timp până mi-am dat seama că blonzenia ei nordică era doar fundalul, decorul din care se desprindeau detaliile

care mă fascinau cu adevărat: pielea sedefie, presărată cu pistrui minuscule, buzele subțiri, care se strângeau și se desfăceau periodic în mici spasme nervoase, mâinile cu degete gracile și șovăitoare, panglica de pe cap coborâtă la răstimpuri în dreptul gurii și reșezată la locul ei după o scurtă scuturătură a părului. Îmi trimitea în fiecare oră bilețele și, acum, după ce a trecut de atunci o puzderie de ani, continui să am intactă memoria emoției care mă cuprindea când vedeam hârtiuța avansând pe furiș, din mână în mână, către mine și când, deplind biletul, dădeam cu ochii de scrisul ei plin și citeț. Urma apoi fie o prăvălire în cele mai adânci hăuri ale disperării, fie un rapt și o ascensiune vertiginosă către cerul beatitudinii depline. Mă pedepsea sau mă răsplătea după felul în care i se năzărea că mă port în recreații, bineînțeles fără să-mi dea vreodată șansa de a ajunge la regulile nescrise ale comportamentului ideal. Era extrem de exigentă. Își juca rolul de senioră la o curte medievală cu o artă desăvârșită. Era stăpâna plină de capricii care putea decide după voie în privința vieții și inimii slujitorului ei. În orice caz, atunci am învățat ce înseamnă să-ți pierzi libertatea și

cât de greu este după aceea să mai reintri în posesia ei. Ce înseamnă să atârni de o înclinare a capului, de o privire piezișă, de modularea unui ton.

Lucrul cel mai tulburător era felul tautologic în care, prin bilețelele acelea, îmi dădea întâlniri pentru pauză, deși, de îndată ce ora se încheia, ne pomeneam automat unul în fața celuilalt. Dar însemnul acela, înscrisul acela de câteva cuvinte, consfințea și dădea solemnitate unui lucru care altminteri ar fi fost poate înghițit de subînțeles și banalitate. Un drum cu ea pe coridoarele liceului, în afara perimetrului clasei în care mișunau colegii, se transforma într-o fugă în lume, în ceva intim și misterios care crea între noi acea complicitate pe care se înalță de fiecare dată lumea îndrăgostirii. De obicei, în recreație, mergeam să cumpărăm „Eugenia“, doi biscuiți în formă de elipsă alungită, umpluți cu o cremă de cacao și înveliți într-o hârtie pergamentoasă prin care răzbațea, urmând conturul cremei, o dungă de grăsime. Îmi dădea mie să-i deschid pachetul și apoi ronțăia din marginea biscuitului ca un șoricel, sub privirea mea extaziată și, cred, așa cum îi stă bine fiecărui băiat

îndrăgostit, ușor tâmpă. Eram foarte fericit când o făceam să râdă. Se oprea atunci brusc, lovea cu piciorul mozaicul coridorului, capul i se lăsa pe spate pentru a elibera un hohot cristalin, în timp ce pieptul începea să salte ritmic în convulsia râsului.

După o vreme, recuzita relației noastre a început să devină neîndestulătoare. Întrucât liceul „Gheorghe Lazăr“, așezat în centrul Bucureștiului, strângea elevi de pe o rază foarte mare, aveam neșansa ca, după terminarea orelor de școală, să apucăm direcții diferite. Ea urca, tăind Cișmigiul, spre Știrbei Vodă, eu coboram în Cotroceni. Pe de altă parte, zilele noastre erau perfect cronometrate, familiile „burgheze“ în care creșteam erau extrem de riguroase, noi eram încă prea mici pentru „ceaiuri“ dansante, așa încât ocaziile de a ne vedea în afara școlii erau practic inexistente. De aceea, relația noastră a ajuns, încet-încet, să se hrănească din fantasmе. Fantasmе ce trebuiau să ne facă să avansăm către o intimitate a cărei natură, mie cel puțin, nu-mi era deloc clară. În același timp mă percepeam ca un gentleman desăvârșit, care n-ar fi putut să-și rănească iubita nici măcar cu o floare.

Floare! În mintea căruia dintre noi a apărut mai întâi soluția salvatoare a crinilor? A mea, mai mult ca sigur. Pentru că lucrurile ajunseseră într-un punct dincolo de care nu mai vedeam nimic – îmi pierdusem pofta de mâncare, adormeam seară de seară sub privirea ochilor ei verzi, diminețile nu făceam decât să număr clipele care mă despărțeau de prânz, de ora plecării la școală, când urma s-o revăd –, devenise evident că singura soluție care se impunea pentru a curma situația aceasta era... moartea. Fără să știu, îmi făceam intrarea în viață gândind asemenea membrilor din acel trib aflat la mare cinste în lumea arabă – Banū Uzrā –, ai cărui membri mureau de fiecare dată din dragoste. „Cel ce nu moare din iubirea sa nici nu poate s-o trăiască“, spusese cel mai de seamă poet mistic arab, Ibn al-Farid, pe la începutul secolului al XIII-lea. Iar eu eram gata, demn urmaș al tribului uzrit, să mă supun acestui comandament mistic care, în secolul al XII-lea, trecuse din Bagdad pe pământurile înSORITE ale Andaluziei, pătrunsesese în cântecele trubadurilor de la curțile senioriale provensale, pentru a avansa apoi

spre nordul celtic, în întâmpinarea lui Tristan și, iată, câteva secole mai târziu, a mea, la București, în Cotroceni, unde anotimpurile împleteau de-a lungul unui an, din firul vieții și al morții lor, coarda pe care începuse să urce, palpitândă, nesățioasă și tragică, adolescența mea.

Să murim împreună! Evident că asta era soluția! Da, asta era soluția ca să putem sta nestingheriți unul alături de altul și să ne înfruptăm, netulburați, dintr-o intimitate pe care lumea în varianta ei curentă, după cum se vede, ne-o refuza. Moartea era cea care urma să ne apropie și să ne ofere ceea ce viața nu fusese în stare să facă. Problema era că trebuia găsită acea formă de moarte care ar fi urmat să se nască din consumarea unui extaz prealabil. Trebuia, desigur, să murim, dar nu oricum, ci doar unul în brațele celuilalt. Trebuia să intrăm în moarte îmbătați de propria noastră splendoare, de sublimul iubirii noastre, de puritatea ei, de tot ce se putea aduna sfânt, măreț și înălțător în preajma ei.

Crinii! Asta era soluția! De mic, de când mama avea grijă să-mi scoată din camera în

care dormeam crinii culeși peste zi din grădină, eram convins că aceste flori, dotate cu cel mai îmbătător miros, eliberau, noaptea mai ales, un parfum otrăvit. O să te doară capul mâine-dimineată, îmi spunea mama de fiecare dată când îmi lua vasul cu crini din cameră. Și dacă peste noapte aș dormi cu mulți, foarte mulți crini? S-ar putea să mor în somn? Fără îndoială! Când, peste zi, îmi cufundam capul în cupa albă a crinului, brăzdată de dungi mov-vișinii, și apoi mă uitam în oglindă să văd urma pe care pole-nul galben o lăsase pe nasul meu, mă încerca o stare ciudată. Între frumusețe și moarte nu exista așadar o prăpastie de netrecut. Dimpotrivă. Mă fascina mirosul crinului. Cum era cu putință ca acest miros să ucidă? E drept că nu prea auzisem de oameni care s-ar fi sinucis cu miros de crini, deși, îmi spuneam, nici nu se poate imagina moarte mai frumoasă. Cum se face că până atunci nimeni nu recursese, în întreaga istorie a speciei umane, la această moarte divină?

Dar iată că acum sosise momentul să fac recurs la competența pe care o dobândisem în copilărie în materie de crini. Urma să-i

propun blondei mele iubiri să murim împreună, închiși ermetic într-o cameră ticsită cu aceste flori perverse. Când mi-a venit în minte gândul acesta, am simțit o mare eliberare. M-am sculat cu el într-o bună dimineată. Se născuse pesemne dintr-o imensă nebuloasă a nopții în care se amestecaseră deopotrivă lascivități, flăcări de o puritate intensă, disperări, pasiuni năprasnice, înfrângeri, vise de mărire, pofte obscure, adorații și tot ceea ce cortegiul dezlănțuit al erosului mai poate năzări în mintea unui băiat de 14 ani. Am așteptat înfrigurat să se facă ora plecării la școală. Odată ajuns, am anunțat-o pe fugă că în pauză am să-i spun ceva deosebit de important.

Când ora s-a terminat, aveam gâtul uscat de emoție. Am dus-o grăbit pe coridoarele liceului – luând-o din când în când de mână și simțind de fiecare dată cum, prin canalele degetelor, ființa ei mi se scurgea în tot trupul – spre cel mai îndepărtat punct de clasa noastră, undeva sus, la etaj, în spatele amfiteatrului. Ne-am oprit în dreptul unei ferestre joase, care începea la două palme de ultima treaptă, și am întrebat-o cu voce tremurătoare: